Teol. 5976.

KONSTITUCYA
OYCA SWIĘTEGO
KLEMENSA
z Boſkiey Opatrzności
PAPIEZA XIII.
Uſtawy Towarzyſtwa
JEZUSOWEGO
Znowu ſtwierdzająca i pochwalająca
L. S.

Dat w Rzymie 1765.

Casimir Bowgniczki
pożyczył.

Præſens Conſtitutio CLEMENTIS XIII. *ex Latino in Polonicum Idioma translata, imprimatur; Dattum Vilnæ in Cancellaria Curiæ Noſtræ A. Dni 1765. Die 25. Aprilis.*

IGNATIUS *Epiſcopus.*

mpp.

40.261 I

KLEMENS BISKUP

Sługa Sług Bożych

NA WIECZNĄ PAMIĄTKĘ.

Apoſtolſkiego Urzędu rządzenia Pańſkiey Trzody, Swiętemu Apoſtołowi Piotrowi i iego naſtępcy, Rzymſkiemu Biſkupowi od Chryſtuſa Pana powierzonego, żadna mieysc, żadna czaſow okoliczność, żaden Stan, żaden ludzkich rzeczy wzgląd, żaden naoſtatek rozum określić, zwątlić, umnieyſzyć abo zatrzymać niemoże; aby ten Rzymſki Biſkup, co do wſzytkich urzędu ſwego obowiązkow, żadnego znich nieopuśćiwſzy, żadnego niezaniedbawſzy, niemiał ſtaraniami ſwemi zmierżać, i wſzytkich nawiiaiących śię i nadarzaiących w Kośćiele świętym potrzeb, iako Ociec powſzechny niemiał opatrować, z Tych urzędu częśći miedzy przednieyſzemi, ta ieſt nieposlednia. Zakonne ſtany od Apoſtolſkiey ſtolicy potwierdzone mieć w opiece, á mocnych i pobożnych Mężow, ktòrzy ſię tymże Zakonnym ſtanom przez Uroczyſte śluby oddali, i ſwoię na obronienie, i rozſzerzenie Katolickiey

lickiey Wiary świętey, i Winnicy Pańſkiey wyrobienie, rzeſką podeymuią pracę, ochoty i ſerca dodać, ſłabych i oźiębłych zagrzać i umocnić, upadaiącym i ucisnionym poćiechę przynieść; oſobliwie zaś od Kośćioła wiernośći naſzey, i ſtraży powierzonego, wſzytkie; ktore śię na duſz zgubę wzniecaią zgorſzenia uprzątnąć i oddálić.

Uſtawy Towarzyſtwa Jezuſowego od Człowieka poſtanowione, ktòremu od powſzechnego Kośćioła, taż co Swiętym Mężom chwala i cześć śię daie od świętey pamięci naſzych Przodkow, Pawła III. i Juliuſza także III. Pawła IV. Grzegorza XIII. i Grzegorza XIV. Pawła V. Papieżow; po pilnym z uwagą roztrząśnieniu powagą ich zmocnione, á częśćiey ztwierdzone, i od tychże ba i od wielu innych dźiewiętnaſtu naſzych Przodkow ozdobione oſobliwſzemi łaſkami, ſprzyianiami Biſkupow, nietylko teraźnieſzych, ale nawet dawnieyſzych wiekow chwałą zalecone iako naywięcey żyźne i pożyteczne i do pomnożenia Boga Honoru, czci, i chwały, i wiecznego duſz zbawienia pozyſkania nayſpoſobnieyſze, naypotężnieyſzych, i naypobożnieyſzych Krolow, i nayiaśnieyſzych w Chrześćiańſkiey Rzeczypoſpolitey Xiążąt obroną i opieką dotąd zaſzczycone; z ktorych nauki dźiewięciu wyſzło Mężow w świętych i błogoſławionych liczbę policzonych, z ktorych trzech męczęſtwa korony doſtąpili, i od wielu świątobliwośćią znakomitych Mężow, ktorych

błogo-

błogosławionych w niebie wiemy, iż wieczney chwały używaią, pochwalone; ktore i Kośćioł święty powszechny przez długi dwu wiekow przeciąg, na swoim łonie karmił, pielęgował i tychże ustaw Professom osobliwszą Swiętego usługowania duszom, część zawsze zlecał, z wielkim dusz pożytkiem; ktore nakoniec ustawy, powszechny Kośćioł na Trydentskim Swiętym Zborze ogłośił *za pobożne*. Tez same naostatek ustawy niektorzy byli przez opaczne tłumaczenia, i złośliwe uwłoczenia, iuż to pismem, iuż nawet drukiem na świat wydanym, nie Zakonne i niezbożne nażywać, potwarzami szczypać, zelżywośćią i niesławą szarpać, nieobawiali śię; i do tey nawet śmiałośći przyszli, iż nieprzestaiąc na swym osobnym rozumieniu, tenże swoy iad z kraiu w kray, żadnych niegodźiwych kunsztow nieopuszczaiąc przenośić, zewsząd rozśiewać ważyli śię, i dotąd ieszcze nieprzestaią niebacznych, ieśli ktorych znayduią wiernych Chrystusowych, do własnego pośiągaiąc zdania, i chytrze tymże iadem napawaiąc. Nad co Kośćiołowi świętemu nic barźiey być niemoże dotkliwszego, nic nad tę potwarz wzgardźieńszego; iakoby Kośćioł święty tak szpetnie błądźił, iż co iest niezbożnego, i niezakonnego, uroczyśćie za miłe Bogu, i pobożne sądźił, á tym gorzey był zwiedźioym, im dłużey przez lat więcey dwu set, z nayw większą dusz szkodą, takiey na łonie swoim gnieźdźić śię dozwolił zelżywośći, i taką na

)(3 sobie

ſobie ćierpiał zmażę. Temu tak wielkiemu złemu, im dłużey przebaczano, tym śię głębiey wkorzenia, i ſił codźień większych nabywa, dłużey odwlekać lekarſtwo, ſprawiedliwość, ktora każdemu co własno ieſt oddawać, i mocno bronić każe, i Paſterſka naſza ku Kośćiołowi pieczołowitość niepozwala.

Abyśmy tedy tak ćiężką krzywdę od Oblubienicy naſzey Kośćioła świętego, nam z Boſkiego zrządzenia powierzonego, tudźież od Apoſtolſkiey Stolicy precz oddalili, i takowe nieſprawiedliwe, niezbożne mow i pism rośiewania na duſz zgubę i zwodzenie, przećiwko wielkiey ſłuſzności, i zdrowemu rozumowi, wzdłuż i wſzerz wſzędźie niemal po świećie rozſzerzone, naſzą władzą Apoſtolſką poſkromili; aby Klerykom Zakonnym Towarzyſtwa Jezuſowego tego po nas ſprawiedliwie wyćiągaiącym w teyże ſamey ſławie ſtan ieh zoſtawał wziętośći, tąż Naſzą powagą śilniey zmocniony, i abyśmy im w tych czaſu okolicznośćiach wielce ſtrapionym, iakażkolwiek uczynili ulgę; aby nakoniec Wielebnych Braći naſzych Biſkupow, ktorzy ze wſzytkich Krolestw Katolickich, toż Towarzyſtwo Nam przez liſty wielce zalecili, i iż z niego naywiękſze pożytki w ſwoich Dyecezyach odbieraią donoſzą, ſprawiedliwym żądzom doſyć uczynili; z własnego domyſłu, i z niezawodney wiadomośći, tudźież Apoſtolſkiey władzy zupełnośći, w ślady wſzytkich naſzych Przodkow wſtępuiąc, tym Naſzym wieczno trwałym poſtano-

postanowieniem, wtenże sposob i kształt, iako oni urzędownie nakazali, ogłosili; my także urzędownie nakazuiemy, i ogłaszamy; iż ustawy Towarzystwa Jezusowego wielką z siebie pobożność i świątobliwość wydaią iużto dla osobliwszego końca, do ktorego zmierzaią, to iest do obrony i rozmnożenia Wiary świętey Katolickiey, iuż dla srzodkow, ktorych używaią do tegoż końca dostąpienia, czego nas i samo dotąd uczy doświadczenie; gdyż z tey nauki tak wielu, aż do tych wiekow wyszło, iako sami dobrze wiemy, Katolickiey Wiary Obrońcow, gorliwych Kaznodźieiow, Missyonarzow, ktorzy niezwyćiężoną umysłu mocą na lądźie i morzu podeymowali niebespieczeństwa, aby tylko do narodow srogośćiądźikich, Ewangeliczney nauki światło zanieśli, co też, też same chwalebne oświadczaią Towarzystwa ustawy: częśćią usiłuiąc, aby młodź w Wierze, bogoboyności, w dobrych obyczaiach, i naukach wyćwiczona być mogła, częścią duchowne ćwiczenia dawaiąc, częśćią ustawnie wspowiednicach dośiaduiąc w sprawowaniu Sakramentow, a osobliwie pokuty i rozdawaniu Nayświętszego Sakramentu, á do częstszego ich używania pobudzaiąc; nadto wieśmiakow, i rolnikow słowa Bożego pokarmem przez pracowite Missye pośilaiąc; i przeto też ustawy Towarzystwa Jezusowego do tych dźieł wybornych wykonania Boską Opatrznośćią wskrzeszone, My także zmacniamy i Przodkow naszych pochwalenia tychże ustaw Apostolską Naszą powagą ztwierdzamy; śluby ktoremi śię ciż Klerycy Zakonni Towarzystwa Jezusowego według tychże ich ustaw Bogu, poświęcaią, wdźięczne onemu i przyiemne ogłaszamy: Duchowne ćwiczenia, ktore od tychże Klerykow Zakonnych dawane bywaią prawowiernym, od zgiełku świata odłączonym przez dni kilka, aby o wiecznym swoim zbawieniu szczyrze i iedynie pomyślili iako naybarźiey pożyteczne do naprowowania obyczaiow, i do Chrześciańskiey pobożnośći wyczerpnienia i pomnażania zalecamy i chwalemy; Kongregacye także, abo Bractwa, nietylko

młodźi,

młodźi, ktora do Szkoł Towarzystwa Jesuzowego ugęszcza, aleteż wszytkie inne, czyto uczących się tylko, czyto innychChrystusa wiernych, czy razem wszytkich pod Imieniem Nayświętszey MARYI; czy to pod innym jakowym tytułem postanowione, i ktore wnich pobożne dźieła gorącym uśiłowaniem dźieią się, chwalemy, osobliwsze ku błogosławioney Bogarodźicy zawsźe Pannie MARYI nabożeństwo, ktore w tych Bractwach záchowuie się i co raz pomnaża, wielce zalecamy i Naszych świętey pamięći Przodkow: Grzegorza XIII. Syxstusa V. Grzegorza XV. i Benedykta XIV. Prawa i ustawy, ktoremi te Bractwa pochwalili, My Apostolską powagą naszą potwierdzamy, i wszytkie inne postanowienia od Rzymskich Biskupow Przodkow Naszych do tychże ustaw Towarzystwa Jezusowego, Urzędow sprawowania, i chwały śćiągaiące się, z ktorych każdą wszczegulnośći zawartą tu mieć chcemy za iedno, tąż władzą i powagą nam od Boga powierzoną Apostolskiego stwierdzenia Naszego mocą przez te Nasze postanowienie obwarować chcemy i ieśli tego potrzeba będźie, iakoby odnas zupełniey, i zewszytkim postanowione i wydane były rozumiec chcemy, i przykazuiemy.

Zadną tedy miarą nikomu z ludźi tego Naszego pochwalenia, i potwierdzenia w niczym niegodźi się naruszać, abo zuchwałą śmiałośćią onemu przeczyć: ieśliby się zaś kto o to kuśić ważył; gniewu i nienawiśći wszechmogącego i błogosławionych Piotra i Pawła Apostołow iego, niech wie, iż nie uydźie.

Dano w Rzymie u Swiętey MARYI większey Roku wćielenia Pańskiego tyśiącznego śiedmsetnego szescdźieśiątego czwartego; śiodmego dnia Stycznia Papiestwa Naszego roku śiodmego.

C. Card. Pro-Datarius. N. Card. Antonellus.

VISA

De Curia J. Manassei.

L. Eugenius

Loco † Plumbi

Registrata i Secretaria Brevium.